

met, érzékletessé téve azt a közös vonást, hogy mindkét kolónia a nagy központoktól távol jött létre, úgymond a természet ölen, mentesen a civilizáció káros hatásaitól. Eme jellemvonását Szárhegy a mai napig megtartotta, attól eltekintve, hogy tevékenységében hitelesen tükrözi a társadalmi változások, a politikai átalakulások visszaverődéseit. Pozíciója a viharos időkben sem ingott meg. Szerkezeti módosulásai inkább belülről történtek, felépítése finomodott, rugalmasan alkalmazkodva korunk gyorsan változó művészetéhez.

Az enciklopédia tanúságtétel. Egy élő, egyre elevenebb alkotói szervezet munkálkodásának a könyvtári foglalat. Ismerve a művésztelep jelenlegi házigazdáit, az alkotói jövő Szárhegyen biztosított. Így hát a harmadik kötet is.

SZOMBATHY BÁLINT

(Szerkesztette Siklódi Zsolt és Erőss István, Gyergyószárhegyi Kulturális és Művészeti Központ, 2008, 248 oldal, ármegjelölés nélkül)

MARTON LÁSZLÓ TÁVOLODÓ: *Folyamatos múlt*

Bakelitezés. Voltaképpen erről szól Marton László Távolodó új könyve, az ígésző mikrobarázdás korongokról, az élményről, ahogy a gyé-

mánt vagy zafír tű elkapja a hangsvot és a pörgő lemeztől olykor patogva, ugrálva, mégis kristálytisztán adja a zenét, a dübörgő rockot. Reflektáltan is szerelem ez, mégsem kizárólag személyes hangú emlékezést írt Marton, nem valamiféle memoárt a magát néha nagyobb-nak, néha kisebbnek érző generációról, a könnyűzene önmagán túlmutató jelentőségét felfedezőkről, de az általa nyújtott válogatásból kirajzolódik egy kulturális csoport értékvilága, egy csoporté, mely generációsan nyitott ugyan, s ízlésében is változó, de azért ezer szállal kötődik a hatvanas–hetvenes évek új, lázadó kultúrájához.

Bizonnyal túlzó, amit Konrad Lorenz gondolt e nemzedékről, mely szerinte az idősebbeket „idegen etnikai elemként” kezeli, s ezért nemzetiségi gyűlöletet táplál irántuk, kulturális értelemben nem törekszik megértésükre, s ezen elzárkózás a nem megfelelő szülő–gyermek kapcsolatból adódó, patológikus identitászavar lenne. Az viszont tény, hogy Bert Kaempfert nélkül sem lett volna beat, s az ezerarcú varietémuzsika, az easy-listening intézmény- és viselkedéssrendszere is mintát adott a rock cirkusának: hiszen a lázadás mint viszonyulás ha nem is megértést, de burkolt, beható ismeretszerzést azért feltételez.

Marton László Távolodó könyve, a *Folyamatos múlt* gazdag válo-

gátás a szerző 1989 és 2007 között, egy politikailag is izgalmas és változó időszakban írt cikkeiből; interjúk, portrék, lemezismertető, koncertbeszámolók halmaza a szűkebb értelemben vett beaten túl többek között a világzenéről, a patinás múltú dzsesszről és a különböző underground irányzatokról. Sok írás eredeti megjelenési helye a Magyar Narancs, melynek meghatározó íróját tisztelhetjük Martonban; a „szubkulturális” és az underground művészek kanonizációjáért — kicsit fonák módon — sokat tevő lap hangulatából, szellemességéből is ízelítőt kap, aki a könyvet lapozgatja.

Arra a paradox kérdésre, hogy manapság egy undergroundról szóló könyv lapozgatása arisztokratikus gesztus-e, e sorok írója nem tud válaszolni. A Magyar Narancs szerkesztésével 2006-ban hagyott fel Marton, s e „szöveggyűjtemény” valahol búcsúintés az olvasók felé. A MaNcs-on kívül a Wantedből, a Balkonból és más lapokból szemezget a könyv, nem a publikálás kronologikus sorrendjében, hanem egy kiérleltebb logika szerint, a zenei ősforrásokkal kezdődő ciklusokra bontva. Magyar és külföldi szereplőkkel egyaránt találkozunk; hiábavaló lenne néhány példát kiragadni, számomra mégis kiemelkedően érdekes volt Lescsenko kapcsán a *Szomorú vasárnap* kultuszáról írt áttekintés, a nemrég elhunyt

Orszáczky Jackie-vel készült beszélgetés, az interjú Monty Castinnal, a „neoizmus prófétájával”, vagy a Patti Smithről, Ibrahim Ferrerről készült összefoglalók.

Sok színvonalas írás befért tehát ebbe a könyvbe, amely valójában a fosszília című szegedi lap „különszáma”, a 2007-es, hetedik évfolyam 1—4. száma összevonva.

A *Folyamatos múlt* Pozsár Tímea által tervezett borítója, arculta kitűnő munka, a cikkekhez tartozó, a kötetben szereplő művészek személyiségét általában nagyszerűen megragadó fotók nyomdai minősége viszont szinte egyenletesen gyenge. Ez a szöveget nem rontja el: a *Folyamatos múlt* igazi csemege a kortárs zene iránt érdeklődők számára. S ezúttal utolsósorban, de kiemelendően: fontos forrás annak a lelkiismeretes kutatónak, aki az elmúlt évtizedek átfogó zenetörténetének megírására vállalkozik.

KÉPES GÁBOR

(*fosszília* 2007/1—4. összevont szám,
kiadja a JABE Alapítvány, Szeged, 2007,
398 oldal, 2500 Ft)

GOLDFRAPP: *Seventh Tree*

A Goldfrapp név mögött két művész áll. Amellett, hogy alkotói tevékenységüket állandó interakció